

REFERAT Handicaprådet d. 10-08-2020

Mødedato Mandag d. 10. august 2020 kl. 16:15

Mødested Byrådssalen, Rådhuset, Helsingør

Indholdsfortegnelse

Beslutning på baggrund af Ældre- og plejeboliganalyse 2020.....	3
---	---

Punkt 32: Beslutning på baggrund af Ældre- og plejeboliganalyse 2020

03.00.00-P10-1-19

Resume

Udvalget for Ældre, Social og Sundhed får i denne sag Ældre- og plejeboliganalyse 2020 til orientering.

Med afsæt i analysen bedes udvalget sende en anbefaling til Økonomiudvalget og Byrådet om annullering af tidligere beslutning om at konvertere seks pladser på Trongården til tre permanente plejeboliger. Dernæst bedes udvalget beslutte, at administrationen skal arbejde med en plan for udvidelse af plejeboligkapaciteten samt beslutte, hvorvidt der skal anvendes ledig kapacitet på Trongården til op til fire aflastningspladser, og om antallet af rehabiliteringspladser på Helsingegården skal udvides med to yderligere pladser. Endelig bedes udvalget afgive input til undersøgelse af det fremadrettede behov for midlertidige pladser.

Handicaprådet bedes at give input til behandling af sagen i udvalget for Ældre, Social og Sundhed.

Administrationen indstiller til Handicaprådet at komme med input til følgende beslutningsforslag:

1. Den tidligere plan om at konvertere seks midlertidige pladser på Trongården til tre permanente plejeboliger annulleres, så de berostillede midler til konverteringen føres tilbage til anlægsprojekt vedrørende udvidelse af plejeboligkapaciteten.
2. Administrationen skal arbejde videre med at udforme en plan for udvidelse af plejeboligkapaciteten fra 2023, som skal indeholde en vurdering af den eksisterende plejeboligkapacitet i forhold til behovsudviklingen.
3. Kapaciteten af midlertidige pladser udvides med yderligere fire aflastningspladser på Trongården i 2020.
4. Kapaciteten af midlertidige pladser udvides med yderligere to rehabiliteringspladser på Helsingegården i 2021.
5. At afgive input til analyse af det fremadrettede behov for midlertidige pladser.

Sagsfremstilling

Ældre- og plejeboliganalyse - baggrund

Ældre- og plejeboliganalysen fremlægges årligt og analyserer kapaciteten af ældreboliger, permanente plejeboliger og midlertidige pladser i forhold til behovsudviklingen. Ældre- og plejeboliganalyse 2020 er vedlagt som bilag til denne sag.

Udvalget for Ældre-, Social- og Sundhed fik forelagt den seneste ældre- og plejeboliganalyse den 19. november 2018. I den forbindelse besluttede udvalget, at administrationen skulle undersøge mulighederne for endnu et friplejehjem til dækning af det fremtidige behov for plejeboliger.

Sagsfremstillingen hviler desuden på input fra Byrådets temadrøftelse om velfærdsboliger den 16. juni 2020.

Ældre- og plejeboliganalyse 2020 - resultater

Ældreboliger - kapacitetsudvikling

Gribskov Kommune har anvisningsret til 311 ældreboliger, der er beliggende spredt rundt omkring i kommunens byer og lokalsamfund. Der er ikke længerevarende tomgang i disse ældreboliger.

Den spredte fordeling af ældreboliger styrker lokalsamfundene. En del ældre ønsker fortsat at bo i lokalsamfundene, men samtidigt er der stor søgning blandt ældre borgere til nyopførte boliger i Helsingø og i Gilleleje.

Rigtigt placerede og indrettede ældre- og senioregnede boliger kan udskyde, og i nogle tilfælde helt afbøde, nogle af behovene for plejeboliger.

Plejeboligprognose 2020 - permanente boliger

Gribskov Kommune råder over 298 plejeboliger, som kommunen kan anvise borgere til. Derudover ligger der tre friplejehjem i kommunen (Dagmarsminde, Ellen Mariehjemmet og Bavne Ager med i alt 107 boliger).

I løbet af efteråret 2019 blev den samlede plejeboligkapacitet udvidet med 72 friplejeboliger i Bavne Ager i Gilleleje. Indflytningen på Bavne Ager har haft betydning for såvel garantiventelisten som for behovet for midlertidige pladser. Mange af de borgere, som var visiterede til en plejebolig, valgte at flytte ind på Bavne Ager, og det betød, at garantiventelisten blev reduceret væsentligt. Kommunen har på den baggrund kunnet honorere sin garanti-forpligtelse siden oktober måned 2019, og fra slutningen af november 2019 har der stået under 10 borgere på garantiventelisten. I begyndelsen af juli måned 2020 stod der fire borgere på garantiventelisten, og i slutningen af juli måned var der ingen borgere på garantiventelisten. Det meget lave antal borgere på garantiventelisten hen over sommeren 2020 hænger formentlig sammen med corona-situationen, da nogle borgere har været tilbageholdende med at søge en plejebolig. Indflytningen på Bavne Ager har desuden nedbragt behovet for midlertidige pladser. Dette hænger sammen med, at ca. halvdelen af de borgere, der havde ophold på kommunens tidligere center for midlertidigt ophold, Toftebo, var borgere, der ventede på den plejebolig, som de var visiteret til, men som kommunen ikke kunne anvise borgeren til på grund af den utilstrækkelige plejeboligkapacitet. Udviklingen er analyseret nærmere i ældre- og plejeboliganalysen, jf. bilag 1.

Samlet set viser udviklingen fra begyndelsen af 2019 og til maj 2020 en stigning i antallet af borgere fra Gribskov Kommune på plejecentre i kommunen fra 327 til 375 borgere. Dette fremgår af tabel 1, som viser, hvor mange borgere fra Gribskov Kommune, der bor på henholdsvis kommunens plejecentre, på andre kommuners plejecentre og på private plejecentre placeret inden for Gribskovs kommunegrænse.

Tabel 1: Borgere fra Gribskov Kommune på plejecentre - opgjort den 1. i måneden.

	jan-19	apr-19	jul-19	okt-19	nov-19	dec-19	jan-20	feb-20	mar-20	apr-20	maj-20
Kommunens egne plejecentre	273	275	275	264	264	262	260	256	257	251	249
Andre kommuners plejecentre	36	39	43	44	45	45	45	45	45	45	45
Ellen Mariehjemmet	16	16	22	22	22	22	21	22	22	22	21
Dagmarsminde	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Bavne Ager	0	0	0	14	39	47	57	59	60	60	59
I alt	327	331	341	345	371	377	384	383	386	379	375

Kilde: Nøgletal for sundhedsområdet, maj 2020.

Anm.: Indtil de første beboere flyttede ind på Bavne Ager i oktober måned 2019, var der ikke de store forskydninger, så det er kun den første måned i kvartalet, der er vist for de tre første kvartaler i 2019.

I samme periode var der nogle mindre udsving i antallet af andre kommuners borgere på Gribskov Kommunes plejecentre, se tabel 2. I de seneste måneder er der en tendens til, at der er et lidt større antal udenbys borgere på kommunens plejecentre, men det er endnu for tidligt at sige, om det er en mere blivende tendens.

Tabel 2: Andre kommuners borgere på Gribskov Kommunes fem plejecentre - opgjort den 1. i måneden.

	jan-19	apr-19	jul-19	okt-19	nov-19	dec-19	jan-20	feb-20	mar-20	apr-20	maj-20
I alt	27	24	25	27	29	26	28	31	32	29	29

Kilde: Nøgletal for sundhedsområdet, maj 2020.

Plejeboligpronose 2020 - hovedresultat

Plejeboligprognosen 2020 viser, at behovet for plejeboliger alt andet lige vil være stigende i de kommende år, jf. bilag 1. Plejeboligprognosen viser, at der vil være behov for udvidelse af kapaciteten af permanente plejeboliger i 2023 og årene derefter med 60-74 boliger. I løbet af 2023 vil antallet af borgere på ventelisten være på et niveau, hvor kommunen ikke må forventes at kunne honorere sin garantiforpligtelse, og der vil være behov for yderligere plejeboligkapacitet - selv når der tages højde for udvidelsen af Ellen Mariehjemmet med 10 friplejeboliger (i begyndelsen af 2021).

Plejeboligprognosen 2020 bekræfter i øvrigt den generelle tendens, der blev beskrevet i plejeboligprognosen i 2018. I den tidligere analyse blev det forudsat, at behovet for udvidelse af kapaciteten ville indtræde allerede i 2022. Forskellen mellem de to prognoser beror på ændrede befolkningsfremskrivninger - både på landsplan og i Gribskov Kommune - og ændret fremskrivning af behovsudviklingen. Corona-situationen har været medvirkende til et aktuelt meget lavt antal borgere på garantiventelisten, hvilket i prognosesammenhæng virker i retning af en antagelse om en langsommere stigningstakt i behovsudviklingen.

Kapacitetsudviklingen - midlertidige pladser

Med vedtagelsen af budgettet for 2020-23 er kommunens 41 midlertidige pladser på Toftebo, herunder 2 akutpladser, blevet udfaset i løbet af 2020 – og der er opbygget en ny, reduceret kapacitet med 12 rehabiliteringspladser på Helsingegården. Konverteringen af 12 boliger på Helsingegården til rehabiliteringspladser er sket i løbet af forårmånederne 2020, og samtlige 12 pladser blev taget i brug i juni 2020.

Derudover er der 2 aflastningspladser på Trongården. Pladserne anvendes som et aflastningstilbud, jf. serviceloven §84. Pladserne er forbeholdt borgere med demens, hvor ægtefælle passer borger hjemme. For at forebygge belastning for pårørende tilbydes ophold på Trongårdens aflastningspladser, så ægtefællen kan få et pusterum i hverdagen, besøge familie, holde ferie eller hvis pårørende bliver syg og ikke kan varetage pasning af ægtefælle med demens.

Kommunen råder dermed i alt over 14 midlertidige pladser til forskellige typer tidsbegrænsede ophold afhængig af borgerens behov.

Over sommeren er der iværksat en registrering af behovet for rehabiliteringspladser. I en to ugers periode registreres de tilfælde, hvor kommunen ikke kan hjemtage færdigbehandlede borgere fra hospitalet, og som ikke kan være i eget hjem. Resultatet af registreringen medtages til udvalgets møde den 11. august 2020.

For så vidt angår akutpladser, som visiteres af lægerne, og som er korte ophold som alternativ til indlæggelse, kan disse kun tilbydes i det omfang, der er ledig kapacitet på Gribskov Rehabilitering. Der er iværksat en registrering af behovet for akutpladser i samarbejde med lægerne, som har efterspurgt fortsat mulighed for akutpladser.

Administrationens vurderinger og anbefalinger

Administrationen vurderer, at ældre- og plejeboliganalysen giver grundlag for følgende indsatser:

Ældreboliger - indsats på kort og mellemlangt sigt

Ikke umiddelbare behov for en yderligere indsats, men ved eventuelt kommende alment byggeri bør det overvejes, om en del af disse skal opføres som almene ældreboliger eller som ældre-egnede familieboliger.

Plejeboliger - indsats på kort og mellemlangt sigt

Annullering af konvertering af seks midlertidige pladser til tre permanente boliger på Trongården. Byrådet besluttede på sit møde d. 12. november 2018 at berostille et forslag om konverteringen (med et budget på 0,842 mio. kr.) indtil Bavne Ager var taget i drift. Udviklingen i ventelisten siden åbningen af Bavne Ager viser, at der ikke er behov for denne konvertering.

Plejeboliganalyse 2020 viser, at ventelisten - inklusive udvidelsen af antallet af friplejeboliger i 2019 (Bavne Ager) og igen i 2021 (Ellen Mariehjemmet) - må forventes at nå et niveau i løbet af 2023, hvor der er behov for at udvide kapaciteten. Det samlede behov for ekstra plejeboliger er ifølge prognosen på 60-70 boliger i 2023-24. Dette peger på, at der allerede på nuværende tidspunkt vil skulle udarbejdes planer for udvidelse af plejeboligkapaciteten i 2023 eller snarest derefter. Her har udvalget på møde den 19. november 2018 - ved behandlingen af plejeboligprognosen i 2018 - peget på, at mulighederne for et friplejehjem skal undersøges nærmere. Også budgetaftalen 2020-23 opererer med, at der etableres et friplejehjem.

En udvidelse af plejeboligkapaciteten rummer muligheden for at optimere og tilpasse kapaciteten på eksisterende plejecentre, fx ved at udfase dyr driftskapacitet eller ved at ombygge og tilpasse dele af de eksisterende plejecentre.

Administrationen vurderer, at der skal udarbejdes en plan for udvidelse af plejeboligkapaciteten i 2023, og at denne fremlægges til politisk behandling i efteråret 2020. Planen skal indeholde en vurdering af den eksisterende plejeboligkapacitet i forhold til behovsudviklingen, fx i form af en vurdering af de eksisterende centres driftsøkonomi og egnethed til at håndtere behovsudviklingen ikke mindst i forhold til borgere med demens.

Midlertidige pladser - indsats på kort sigt

Kapaciteten på midlertidige pladser er udfordret af udfasningen af pladserne på Toftebo pr. 1. juli 2020.

Byrådet har på sit møde d. 29. juni 2020 ønsket, at "administrationen gennemfører en analyse af det nuværende og fremtidigt forventelige behov for genoptræningspladser, akutpladser og midlertidige pladser". Nedenfor følger administrationens vurdering af behovet for midlertidige pladser på kort sigt.

Med henvisning til plejeboliganalysen vurderer administrationen, at vi her og nu mangler såvel rehabiliteringspladser, akutpladser som aflastningspladser. En kapacitetsudvidelse vil være afhængig af, at vi kan udvide inden for eksisterende

fysiske og budgetmæssige rammer. Der er følgende muligheder:

- Etablering af 4 ekstra aflastningspladser på Trongården. 4 pladser står allerede tomme og beslutningen om evt. at omdanne dem til plejeboliger er sat i bero.
- Etablering af 2 ekstra rehabiliterings-/akutpladser på Helsingegården. 12 lejligheder er allerede blevet fraflyttet og omdannet til rehabiliteringspladser. Det har krævet stor fleksibilitet fra borgere og pårørendes side. Det vurderes, at der hen over en kortere periode, fx et halvt år, vil kunne etableres yderligere to rehabiliterings-/akutpladser gennem naturlig fraflytning. Pladserne vil med fordel kunne bruges fleksibelt som enten akutplads eller rehabiliteringsplads afhængig af det konkrete behov.

I tabel 3 ses en oversigt over de årlige, budgetterede udgifter per ekstra plads ved de to skitserede løsninger.

Tabel 3: Budget opgjort pr. ekstra midlertidig plads pr. år

Boligtype/sted	Aflastningsplads/Trongården	Rehabiliteringsplads/Helsingegården
Basisomkostninger til pleje	350.000 kr.	450.000 kr.
Indsatsspecifikke omkostninger	100.000 kr. (pædagogisk og demensfaglig indsats)	200.000 kr. (sundhedsfaglige kompetencer og fysioterapeutiske ressourcer)
Merudgifter ved drift af bygninger mv.*	0 kr.	62.000 kr.
Total pr. år pr. plads, ekskl. etableringsomkostninger	450.000 kr.	712.000 kr.
Etableringsomkostninger i alt*	100.000 kr.	66.000 kr.

*Tallet er ekskl. rengøringsudgifter og vedligeholdelsesudgifter, der vil variere. For Trongården gælder, at de 4 pladser allerede står tomme, hvorfor en del af de bygningsrelaterede udgifter allerede afholdes over ejendomsrammen. For en rehabiliteringsplads på Helsingegården betales 5.130 kr./md. per plads, inkl. forsyningsudgifter.

**Opgøres som den samlede omkostning (ikke pr. plads). På Trongården omfatter etableringsomkostningerne på 100.000 kr. indendørs tilpasninger: Skillevæg og ny belysning i opholdsrum, ny dør (inkl. brandalarmering og -foranstaltninger). Udendørs tilpasninger (flisebelægning og markiser) foretages på et senere tidspunkt. På Helsingegården tilpasses plejeboligen til midlertidig plads af boligselskabet. Etableringsomkostningerne finansieres af besparelsere i forbindelse med reduktion af antallet af midlertidige pladser.

Aflastningspladserne vil kunne etableres relativt hurtigt, hvilket vil være med til at indfri et presserende behov. Rehabiliteringspladserne vil ikke nødvendigvis kunne etableres straks, da vi er afhængige af naturlig fraflytning. Derfor lægger administrationen op til, at de som udgangspunkt etableres fra 2021, jf. tabel 4, hvor de årlige driftsudgifter desuden er opgjort. Hvis det viser sig muligt at konvertere to plejeboliger til rehabiliteringsboliger allerede i 2020, vil administrationen arbejde herfor.

Tabel 4: Årlige driftsudgifter

	2020	2021 og fremefter
Drift af 4 aflastningspladser (Trongården)	(i fire måneder) 600.000 kr.	1,800.000 kr.
Drift af 2 rehabiliteringspladser/akutpladser (Helsingegården)	-	1.424.000 kr.
Budget til plejebolig Helsingegården	-	- 900.000 kr.
Total per år, ekskl. etableringsomkostninger	600.000 kr.	2.324.000 kr.

Midler til drift af aflastningspladserne i resten af 2020 vil kunne findes i det resterende budget for Toftebo, hvor der er et mindreforbrug, som følge af den reducerede kapacitet i forbindelse med lukningen af 41 pladser på Toftebo og etablering af 12 pladser på Helsingegården.

Fra 2021 er der afsat 2,4 mio. kr. pr år til drift af midlertidige pladser ud over de 12 pladser, der allerede er etableret på Helsingegården. Hertil kommer, at der er afsat midler til drift af de to plejeboliger, som administrationen foreslår omdannet til rehabiliteringspladser. Administrationen foreslår derfor at rykke 2* 450.000 kr. fra drift af plejebolig til drift af midlertidige pladser, set i lyset af, at der ikke er mangel på plejeboliger pt. Dette vil give økonomisk råderum til at oprette det fornødne antal rehabiliteringspladser og aflastningspladser, jf. 3. kolonne i tabel 4.

Med henvisning til plejeboliganalysen ses en efterspørgsel efter aflastningspladser særligt for borgere med demens. Administrationen arbejder i den forbindelse på en ansøgning til Sundhedsstyrelsen, der udlodder midler til at sikre bedre og mere fleksible aflastningsmuligheder for pårørende til mennesker med demens. Opnår kommunen tilsagn fra denne pulje, vil midlerne delvist kunne dække driften af aflastningspladserne. Puljen indeholder en række krav til form og indhold på aflastningsindsatserne, og ledelsen på Trongården vurderer, at det vil være nødvendigt at lave en mindre tilpasning af gang- og opholdsarealer i forbindelse med en ibrugtagning af de 4 tomme boliger, så der bliver mulighed for at iværksætte fælles aktiviteter og samvær for på den måde at leve op til puljens formål. Administrationen vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt at sikre pårørendes mulighed for at hjemmepasse ægtefælle med demens et meningsfuldt aflastningstilbud. Tilbuddet udsætter behov for plejeboliger.

Midlertidige pladser - indsats på lang sigt

Byrådet har på sit møde den 29. juni 2020 ønsket at få foretaget en analyse af behovet for midlertidige pladser på langt sigt. Administrationen foreslår analysen gennemført med ekstern bistand i efteråret 2020.

Opsamlende - administrationens vurdering og anbefaling

Da der ikke er behov for yderligere plejeboliger for nærværende, anbefaler administrationen, at den ellers planlagte konvertering af midlertidige pladser til plejeboliger på Trongården opgives.

Eftersom der vil opstå et kapacitetspres på plejeboliger i 2023 og i årene derefter, anbefaler administrationen, at der igangsættes proces med at afklare de fremadrettede handlemuligheder for at imødekomme et øget behov for plejecenterboliger, som skal sikre en udvidet plejeboligkapacitet fra 2023, evt. i kombination med optimering og tilpasning af de eksisterende plejecentre.

Administrationen foreslår på denne baggrund, at der i efteråret 2020 fremlægges en politisk sag om plan for udvidelse og optimering og tilpasning af plejeboligkapaciteten.

Der er behov for at tage stilling til oprettelsen af midlertidige pladser ud over de 12 rehabiliteringspladser på Helsingegården og de 2 aflastningspladser på Trongården. Der kan etableres 1-2 ekstra rehabiliteingspladser på Helsingegården og 1-4 ekstra aflastningspladser på Trongården. Administrationen anbefaler, at der etableres 4 aflastningspladser på Trongården i 2020 og 2 rehabiliteringspladser på Helsingegården i 2021 for at imødekomme det behov for midlertidige pladser, der iagttages på myndigheds- og udførerniveau i kommunen.

Desuden anbefaler administrationen, at der igangsættes ekstern analyse af behov for midlertidige pladser på langt sigt. Administrationen forbereder sag herom til politisk behandling i september måned.

Forslag til finansiering vil blive indarbejdet i sag til Ældre, Social og Sundheds møde i september måned.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse af lov om almene boliger mv. LBK nr. 119 af 1. februar 2019 (særligt §§ 5, 54, 54 a, 57, 58 a-c, 59) og senere ændringer af forskriften.

Bekendtgørelse af lov om social service. LBK nr. 798 af 7. august 2019 og senere ændringer af forskriften

Bekendtgørelse af lov om leje af almene boliger. LBK nr. 928 af 4. september 2019 og senere ændringer af forskriften.

Bekendtgørelse om plejehjem og beskyttede boliger. BEK nr. 1324 af 10. december 2014 og senere ændringer af forskriften.

Lov om friplejeboliger. LBK nr. 1162 af 26. oktober 2017 og senere ændringer af forskriften.

Økonomi

Byrådet besluttede på sit møde den 12. november 2018 at berostille et forslag om konvertering af seks midlertidige pladser til tre permanente boliger på Trongården (med et budget på 0,842 mio. kr.).

Ved annullering af konverteringen vil de 0,842 mio. kr. i berostillede midler skulle føres tilbage til anlægsmidlerne til udvidelse af plejeboligkapaciteten og velfærdsboliger.

Administrationen anbefaler, at udgifter til etablering og drift af fire aflastningspladser samt klargøring af to rehabiliteringspladser finansieres af restbudgettet vedrørende drift af Toftebo, ramme 542 Pleje og træning. Aflastningspladserne forventes opstartet pr. 1. oktober 2020. Rehabiliteringspladserne forventes opstartet pr. 1. januar 2021 - men hvis mulighederne opstår, vil konverteringen evt. kunne ske i 2020.

Beslutning

Handicaprådet kvitterer for det store stykke arbejde, der ligger i boliganalysen. Rådet bakker op om administrationens indstilling med følgende bemærkninger:

Ældreboliger

Ældreboliger beskrives som "ældreegnede og handicapegnede". Det er svært for rådet at gennemskue, hvad begrebet "ældreegnet bolig" dækker over, men rådet vil gerne spørge til, om alle ældreboliger er handicapegnede? Hvis ikke alle, hvor mange af de eksisterende ældreboliger er handicapegnede? Hvad dækker begrebet "ældreegnet bolig" over? Hvilke tilgængelighedskrav stilles til de nye ældreboliger i forbindelse med nybyggeri? Rådet anbefaler, at udvalget både har fokus på antal og på kvalitet af ældreboliger.

Aflastningspladser

Handicaprådet anbefaler at overveje både antal og brug af aflastningspladser. Rådet kan se en fordel i at bruge aflastningsophold til samtidig at gennemføre observationer, som kan danne afsæt for dialog med pårørende, så de kan få noget vejledning, og til justering af den hjælp/de tilbud borgerne gør brug af, når de bor hjemme.

Hvorfor takker borgerne nej?

Det undrer Handicaprådet, at så mange borgere, som er visiterede til en bolig, vælger at takke nej til boligen, når de får den tilbudt. Er det et tegn på, at borgeren havde i en periode brug for midlertidigt tilbud, men blev visiteret til permanent tilbud? Er der andre forklaringer? Handicaprådet anbefaler udvalget at undersøge problemstillingen, så visitationsprocesser og tilbud kan justeres.

En stram visitation

I analysen peger administration på brug for "en stram visitation". Handicaprådet undrer sig over formuleringen og eftersøger derfor en forklaring på, hvad "en stram visitation" dækker over.

Bilag

Bilag Ældre- og plejeboliganalyse 2020 ÆSS 110820